

LÜHIÜLEVAADE PAIDE LINNA 2025. AASTA EELARVEST

Paide linna 2025. aasta eelarve on koostatud juhindudes kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest, kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest, Paide linna finantsjuhtimise korrast ja Paide linna arengukavast ja eelarvestrateegiast. Eelarve on koostatud tekkepõhiselt – tehingud kajastatakse vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse.

Paide linna eelarve on vastu võetud linnavolikogu 27. veebruari 2025 määrusega nr 1 „Paide linna 2025. aasta eelarve“ ning peale linnavolikogu poolt vastu vastuvõtmist kinnitab linnavalitsus korraldusega eelarve tulude ja kulude detailsemas liigenduses vastavalt majanduslikule sisule.

Paide linna 2025. aasta eelarve maht on 21 892 123 eurot, sellest 20 558 281 euro ulatuses kaetakse eelarves planeeritud kulusid põhitegevuse tulude arvelt, 40 000 euro ulatuses investeerimistulude arvelt (laekumised hoiustelt), 800 000 euro ulatuses võetava laenu arvelt ja 383 842 euro ulatuses kaetakse kulusid likviidsete varade jäägi (reservi) arvelt.

2025. aasta eelarves planeeritud kuludest suurima osa moodustavad personalikulud, s.o 10 783 605 eurot ehk 49% kogu eelarve mahust. Kuigi võrreldes 2024. aasta personalikulude kogusummaga 2025. aasta personalikulud vähenevad, siis võrreldes personalikulude osakaalu kogu eelarve mahust, on osakaal aasta-aastalt suurenenud (2025. aastal moodustavad personalikulud 49% eelarve mahust, 2024. aastal 44%). 2025. aasta personalikuludes on arvestatud töötasu alammäära tõus 8% ehk 66 euro võrra (820 eurolt 886 euroni).

Investeeringukulud (sealhulgas nii põhivara soetus ja rekonstrueerimine, antavad toetused investeerimistegevusest kui ka finantskulud) on kokku 2 113 049 eurot ehk 10% kogu eelarve mahust.

2025. aasta eelarve põhinäitajad, võrdlus 2024. aasta eelarve põhinäitajatega:

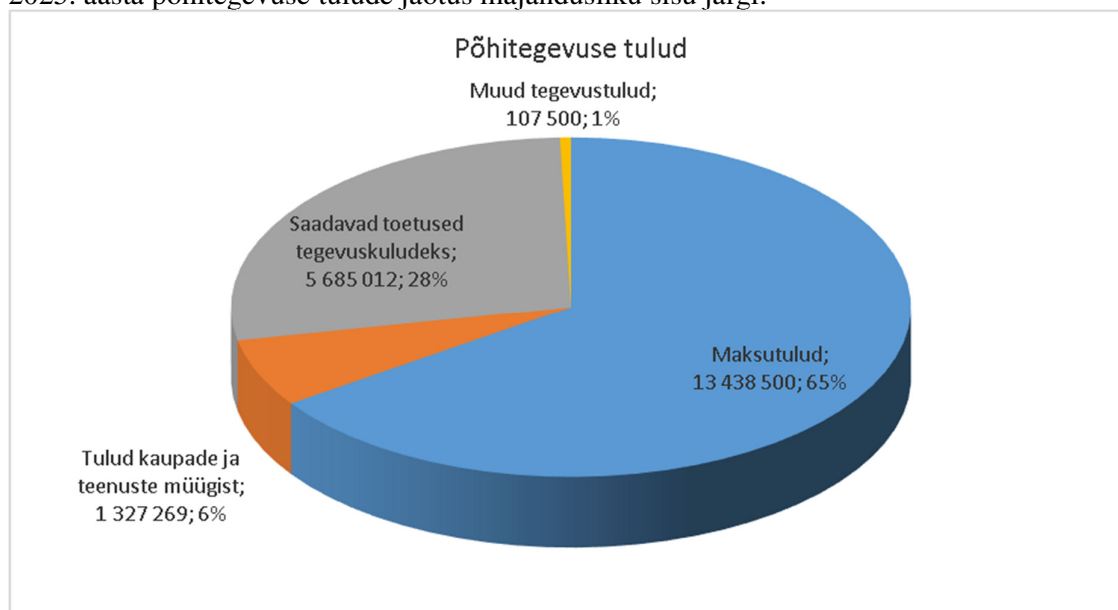
	2024 eelarve	2025 eelarve
Eelarve maht kokku	24 666 894	21 892 123
Põhitegevuse tulud	19 924 619	20 558 281
Põhitegevuse kulud	18 656 678	18 684 769
Põhitegevuse tulem	1 267 941	1 873 512
Investeeringutehingud kokku	-2 198 099	-1 963 049
<i>sh tulud investeerimistegevusest</i>	<i>2 847 813</i>	<i>150 000</i>
<i>kulud investeerimistegevusest</i>	<i>5 045 912</i>	<i>2 113 049</i>
Eelarve tulem	-930 158	-89 537
Finantseeringutehingud kokku	335 696	-294 305
<i>sh laenude võtmine</i>	<i>1 300 000</i>	<i>800 000</i>
<i>võetud laenude tagasimaksmine</i>	<i>964 304</i>	<i>1 094 305</i>
Likviidsete varade muutus	-3 094 462	-383 842

PÕHITEGEVUSE TULUD

Põhitegevuse tuludest suurima osa moodustavad maksutulud 65,4%, sellest 98% moodustab füüsilise isiku tulumaks ja 2% maamaks. 2025. aasta eelarvesse on prognoositud tulumaksu laekumise kasvu võrreldes 2024. aasta eelarves arvestatud tulumaksuga 5%. Prognoositud tulumaksu kasvu mõjutab oluliselt KOV-le eraldatava tulumaksu arvestuse muudatus – 2024. aastal eraldati KOV-le esmakordselt pensionidelt arvestatud tulumaks 2,5% ja 2025. aastal eraldatakse 5,5%, kuid samas väheneb 2025. aastal muudelt tuludelt (sh palgatulult) arvestatud tulumaks 11,89%lt 11,29%ni.

Olulise osa linna tuludest moodustavad ka laekumised riigieelarve tasandus- ja toetusfondist, sellest peamise osa moodustavad toetused hariduskulude katteks (sh üldhariduskoolide õpetajate palgafond), sotsiaalkulude katteks (sh toimetulekutoetus) ja kohalike teede korrashoiuks. Alates 2024. aastast ei eraldata KOV-le enam riigieelarve toetusfondist sihtotstarbelist toetus matusetootuste kulude ning asendus- ja järelhooldusteenuse kulude katteks. Riigieelarve toetusfondi eraldise summad ei ole eelarve eelnõu koostamise ajaks kinnitatud ning seetõttu võivad muutuda.

2025. aasta põhitegevuse tulude jaotus majandusliku sisu järgi:

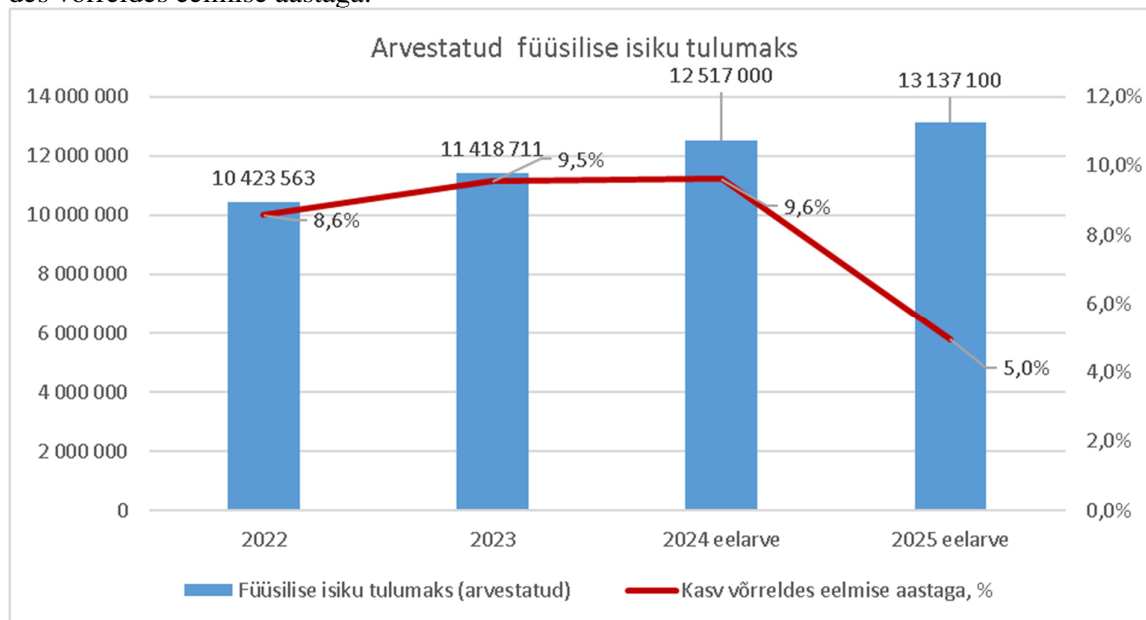

Alates 2025. aastast on füüsilise isiku tulumaksu määr 22% (kuni 31.12.2024 oli 20%). Alates 2025. aastast muutuvad ka maksumaksja elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksusele arvestatava tulumaksu määrad. 2024. aastal eraldati maksumaksja elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvesse tulumaksu 2,5% residentidest füüsilise isiku riiklikust pensionist ning 11,89% residentidest füüsilise isiku muust maksustatavast tulust, välja arvatud kohustuslik ja täiendav kogumispension, dividend ja vara võõrandamisest saadud kasu, 2025. aastal on aga vastavad määrad 5,5% ja 11,29%.

2025. aasta eelarves arvestatud füüsilise isiku tulumaksu 5% enam kui 2024. aasta eelarvesse arvestatud (2024. aasta eelarve 12 517 000 eurot). 2024. aastal eraldati linnale tulumaksu 12 651 243 eurot, see on 10,8% rohkem kui 2023. aastal.

Kohalikule omavalitsusele eraldatava tulumaksu osa mõjutab oluliselt maksumaksjate arv ning keskmise palga kasv. Alates 2018. aastast kajastatakse maksumaksjate hulgas ka füüsilised isikud, kellel on laekunud tulumaksuga maksustatud konto hoiustamise intressitulud ning alates 2024. aastast arvestatakse ja eraldatakse KOV-le tulumaksu ka pensionidelt.

Järgneval joonisel on kajastatud linnale eraldatud füüsilise isiku tulumaksu summa aastatel 2022 ja 2023, eelarvesse arvestatud tulumaksu prognoos aastateks 2024 ja 2025 ning kasv %-des võrreldes eelmise aastaga.

Kaupade ja teenuste müügist laekuvates tuludes kajastatakse tulud alusharidusteenuse, üldharidusteenuse ja huvikooliteenuse eest teistelt omavalitsustelt, lasteaedade toiduraha ja õppekulude summad, mida tasuvad lapsevanemad ning huvikoolide ringitasud ning muud tulud linna hallatavate asutuste ja linnavalitsuse kui ametiasutuse tasuliste teenuste eest, samuti üüritulud.

Lasteaias käiva lapse vanem on kohustatud maksma alates lapse lasteaia nimekirja arvamise kuu esimesest päevast kuni lapse lasteaia nimekirjast väljaarvamise kuu viimase päevani osalustasu. Osalustasu suurus ühes kuus lapse kohta 8,5% Vabariigi Valitsuse kehtestatud täistööajaga töötamise kuutöötasu alammäärast, 2025. aastal on kehtestatud kuu töötasu alammäär 886 eurot (2024. aastal 820 eurot). Lasteaia osalustasu suurus ühes kalendrikuus on 75,31 eurot lapse kohta (2024. aastal 69,7 eurot). Lapsevanem on osalustasu maksmise kohustusest vabastatud ühe kuu eest aastas, kui laps lasteaiateenust ei kasuta ning alates 2025. aastast on pere teise lapse eest on osalustasu 50% ja alates pere kolmandast lapsest on vanemad vabastatud osalustasu maksmisest.

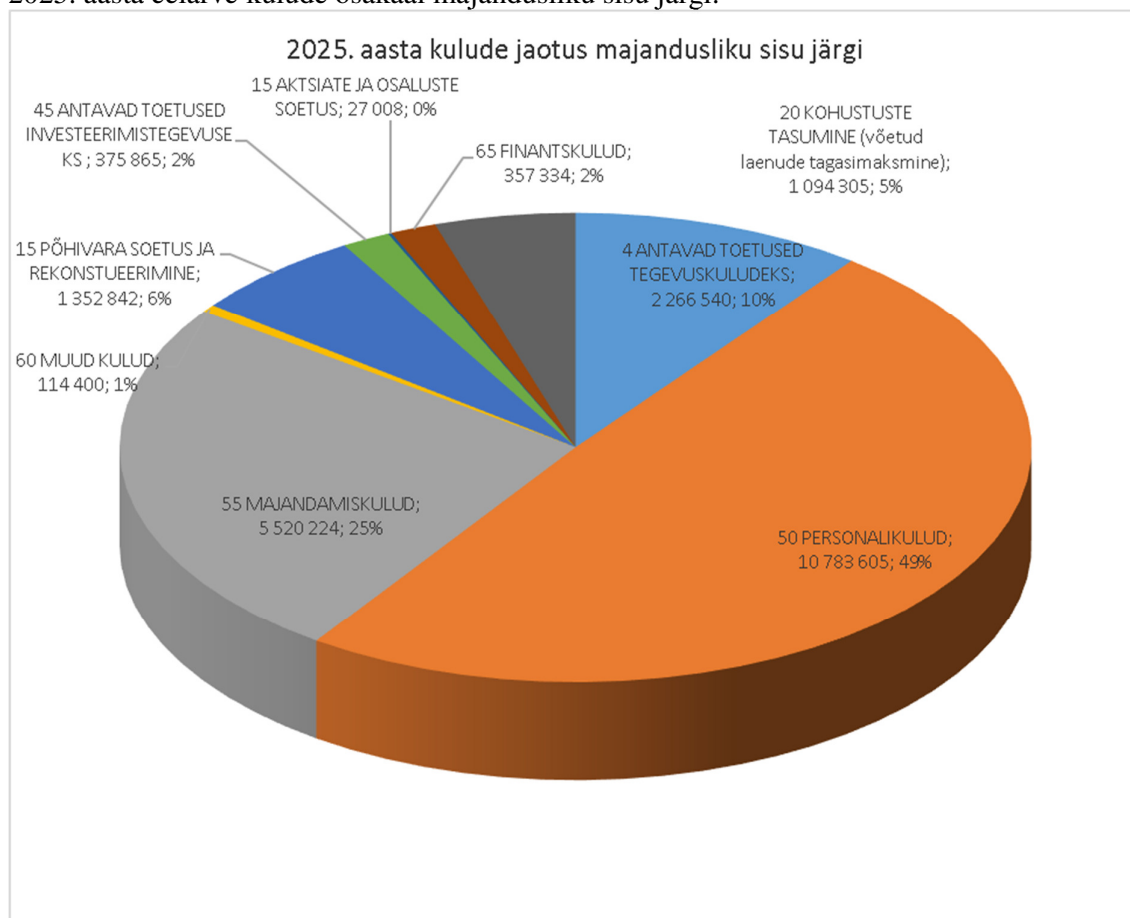
2025 aasta eelarves koostamise ajal on Paide linna lasteaedades kokku 502 last.

PÕHITEGEVUSE KULUD

Paide linna 2025. aasta kulude eelarve maht on 21 892 123 eurot, sealhulgas:

Põhitegevuse kulud	18 684 769
Investeermistehingud	2 113 049
<i>sealhulgas:</i>	
<i>põhivara soetus</i>	<i>1 352 842</i>
<i>põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine</i>	<i>375 865</i>
<i>osaluste (aktsiate) soetus</i>	<i>27 008</i>
<i>finantskulud</i>	<i>357 334</i>
Kohustuste tasumine (laenu põhiosa tagasimaksed)	1 094 305

2025. aasta eelarve kulude osakaal majandusliku sisu järgi:

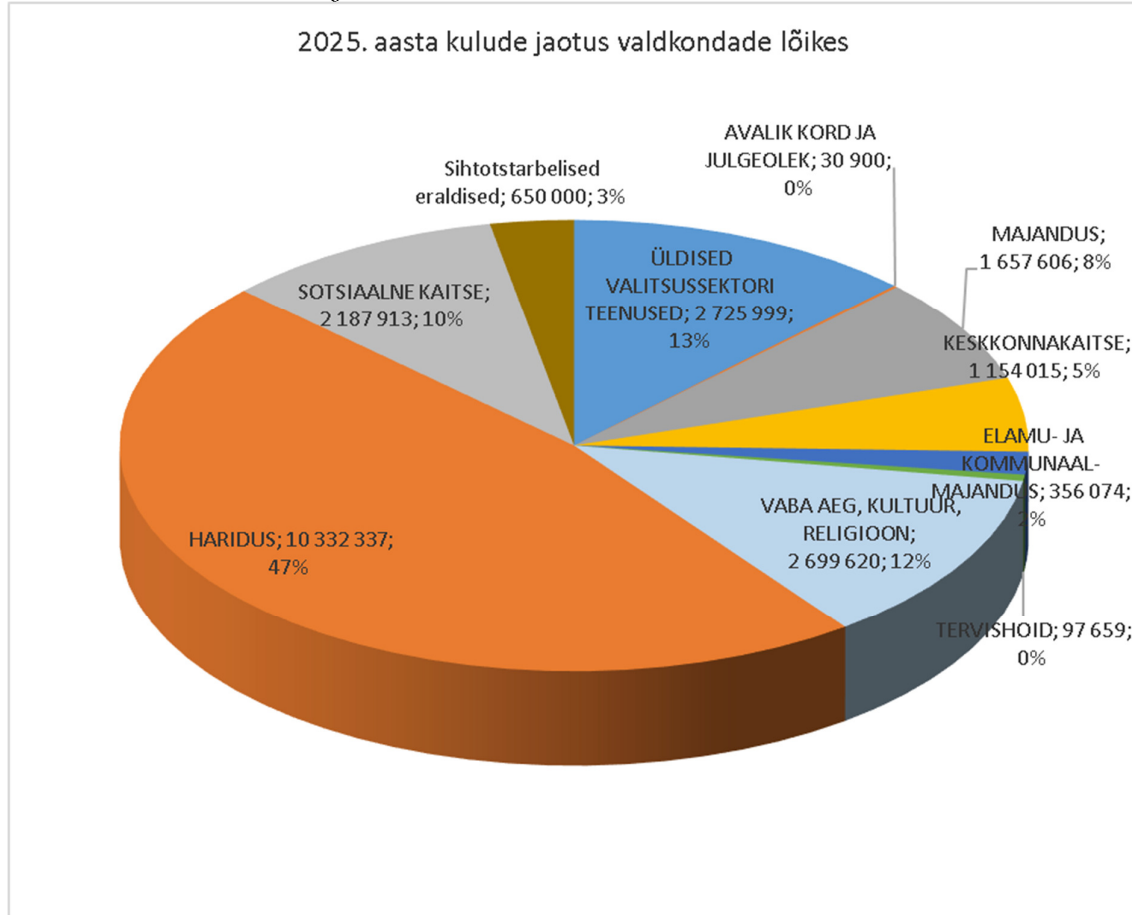

Suurima osa eelarve mahust moodustavad personalikulud – 49% kulude eelarve mahust ning majandamiskulud 25%. Ülejäänud kulud moodustavad eelarvest väiksemad osad, sealhulgas investeermistehingute kulud kokku 10% eelarve mahust.

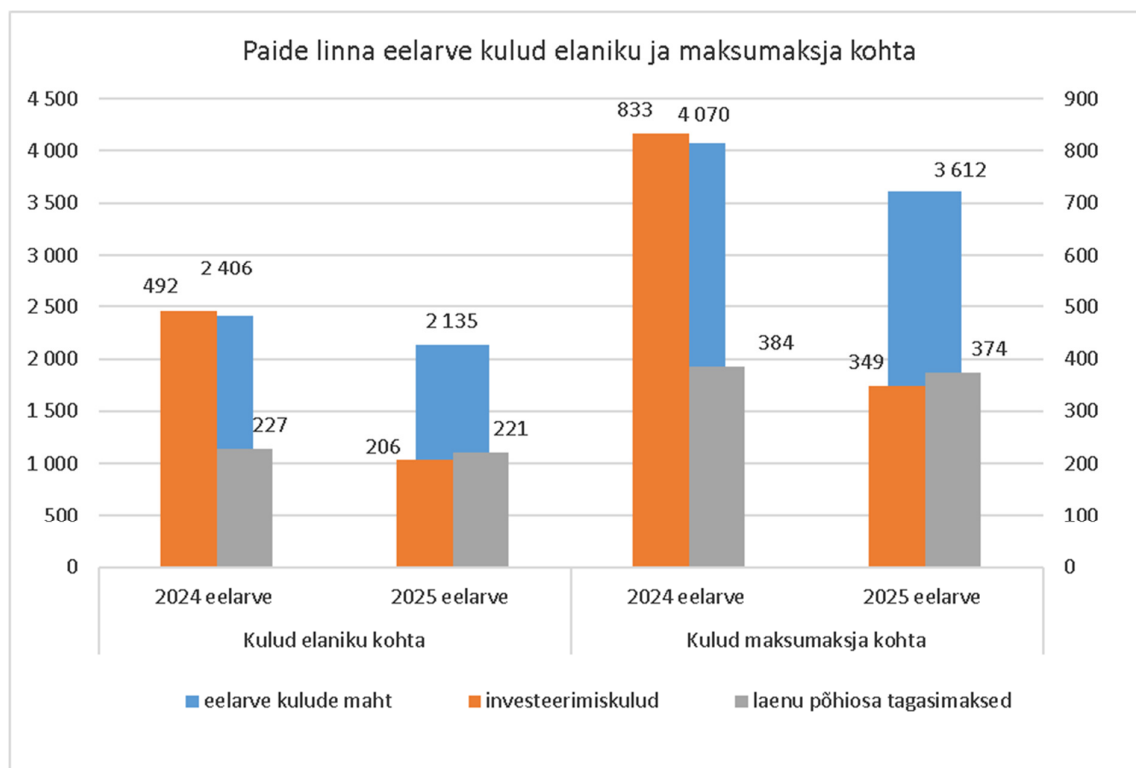
Eelarve eelnõus on arvestatud töötasu alammäära tõusuga 13,1%. Töötasu alammäär tõuseb 2025. aastal 66 eurot, 820 eurolt 886 euroni (2024. aastal tõusis 95 eurot, 725-lt eurolt 820 euroni). Seoses töötasu alammäära tõusuga, on eelarvesse lisatud palgafondi suurenemiseks kokku summas 62 000 eurot.

Valdkondadest suurima osa kogu eelarve mahust moodustab hariduse valdkonna eelarve: 47%. Üldiste valitsussektori teenuste valdkonnas on arvestatud ka laenu põhiosa tagasimaksed ja intressikulud võetud laenudelt ning linna reservfond ettenägematute kulude katteks.

2025. aasta eelarve kulude jaotus valdkondade lõikes:

Alloleval joonisel on võrdluseks arvestatud 2024. aasta ja 2025. aasta eelarve kogukulud, investeerimiskulud ning laenu põhiosa tagasimaksed Paide linna elaniku kohta ja maksumaksja kohta. Eelarve kulude arvestuse aluseks on võetud Paide linna rahvastikuregistri andmetel elanike arv seisuga 01.01.2025 (10 254 elanikku) ja Paide linna maksumaksjate arv seisuga 30.11.2024 (6 061 maksumaksjat).

INVESTEERINGUD

Investeeringustegevuse kuludest on eelarvesse arvestatud põhivara soetus ja rekonstrueerimine, antavad toetused investeeringustegevuseks, aktsiate ja osaluste soetus ning finantskulud.

Investeeringustegevuse kulud kokku 2025. aasta eelarves on 2 113 049 eurot, sealhulgas:

▪ Põhivara soetus ja rekonstrueerimine	1 352 842 eurot
▪ Antavad toetused investeeringustegevuseks	375 865 eurot
▪ Aktsiate ja osaluste soetus	27 008 eurot
▪ Finantskulud	357 334 eurot

Investeeringustegevuse kulud valdkondade lõikes ning kulude jaotus vastavalt majanduslikust sisust:

▪ Põhivara soetus ja rekonstrueerimine:

	PÕHIVARA SOETUS JA REKONSTRUEERIMINE	2025 eelarve
	MAJANDUS	795 842
04210	Maakorraldus	449 842
	Maade soetamiskulud, sh Pärna ja Pae tänavate kinnistute ja Pae tänava soetuskulud ja kinnistute arenduskulud (sh maakorraldustoimingud)	449 842
045104	Teede ja tänavate korrashoid	296 000
	Teede ja tänavate rekonstrueerimine	296 000
047302	Turism - linnamajandus	50 000

	Vabadussõja mälestusmärgi rajamine vastavalt Paide Linnavolikogu 16.03.2023 määrusele nr 6 "Paide Linnavolikogu 24. mai 2018 määruse nr 35 "Kaasava eelarve menetlemise kord" muutmine" - aasta summa 25000 eurot, eelarvesse lisatud ka 2024. aasta eelarves arvestatud, kuid kasutamata vahendid	50 000
	KESKKONNAKAITSE	29 000
054001	Haljastuse ehitus ja heakord	9 000
	Vallimäe müüride rekonstrueerimine, töödega alustati 2024. aastal, töid rahastab Muinsuskaitseamet	9 000
054002	Puhkepargid ja mänguväljakud	20 000
	Projekti "Paide Terviseradade edasiarendamine" omafinantseering vastavalt Paide Linnavolikogu 19.01.2023 otsusele nr 3 "Üle eelarveaasta kohustuse võtmine"	20 000
	ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	22 000
06400	Tänavavalgustus	22 000
	Staadioni tänavale tänavavalgustuse väljaehitamine	22 000
	VABA AEG, KULTUUR, RELIGIOON	141 000
0820114	Kinnistu Lai 33 haldamine	141 000
	Kinnistu Lai tn 33 (raamatukogu, kunstikool) hoone rekonstrueerimine	141 000
	HARIDUS	365 000
0911015	PAIde Lasteaia (Lillepai) haldamine	200 000
	PAIde Lasteaia Lillepai maja (Tallinna tn 49) etapiviisiline rekonstrueerimine (ventilatsiooni rajamine ja elektripaigaldise uuendamine)	200 000
0911053	Viisu Lasteaia haldamine	55 000
	Lasteaia ruumide rekonstrueerimine	55 000
0921222	Paide Hillar Hanssoo Põhikooli haldamine	80 000
	Koolihoone katuse rekonstrueerimistööd	80 000
0921253	Roosna-Alliku Põhikooli (mõisa) haldamine	30 000
	Roosna-Alliku mõisa akende restaureerimine	30 000
	PÕHIVARA SOETUS JA REKONSTRUEERIMINE KOKKU	1 352 842

▪ **Antavad toetused investeerimistegevuseks:**

	ANTAVAD TOETUSED INVESTEERIMISTEGEVUSEKS	2025 eelarve
	ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	20 000
06300	Veevarustus	20 000

	Hajaasustuse programmi omafinantseering. Riigihalduse ministri 22.02.2018 määrusega nr 14 on kinnitatud „Hajaasustuse programm“, mille eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele neis piirkondades. Eesmärgi saavutamiseks toetatakse programmist majapidamiste veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede ning autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi.	20 000
	TERVISHOID	53 865
07500	Teadus- ja arendustegevus tervishoius	53 865
	Sihtotstarbeline investeeringutoetus AS-le Järvamaa Haigla esmatasandi tervisekeskuse omafinantseeringu kulude katteks 53 865 eurot vastavalt Paide Linnavolikogu 24.03.2016 otsusele nr 16 „Esmatasandi tervisekeskuse omafinantseeringu garanteerimine“, Paide Vallavolikogu 31.03.2016 otsusele nr 15 „Esmatasandi tervisekeskuse omafinantseeringu garanteerimine“ ja Roosna-Alliku Vallavolikogu 31.03.2016 otsusele nr 7 „Esmatasandi tervisekeskuse omafinantseeringu garanteerimine“	53 865
	VABA AEG, KULTUUR, RELIGIOON	302 000
081023	Paide Spordikeskus SA	267 000
	Sihtasutusele Paide Spordikeskus makstav sihtotstarbeline toetus laenu põhiosa finantseerimiseks vastavalt 25.09.2024 SEB Pank AS-ga sõlmitud garantiilepingule nr 2024014995. Laenulepingu tähtaeg 15.10.2032.	222 000
	Sihtotstarbeline investeeringutoetus spordirajatiste rekonstrueerimiseks	45 000
0820711	Muinsuskaitse - kirik	35 000
	Investeeringutoetus kolumbaariumi (urnimüüri) rajamiseks	35 000
	ANTAVAD TOETUSED INVESTEERIMISTEGEVUSEKS KOKKU	375 865

▪ **Aktsiate ja osaluste soetus:**

	AKTSIATE JA OSALUSTE SOETUS	2025 eelarve
	TERVISHOID	27 008
07500	Teadus- ja arendustegevus tervishoius	27 008
	AS Järvamaa Haigla aktsionäride 04.06.2021 korralise üldkoosoleku protokoll nr 15 punkt 2 Aktsiaseltsi aktsiakapitali suurendamine alapunkt 10 (AS Järvamaa Haigla emiteerib järgneval kümnel aastal täiendavalt 11 670 aktsiat, vastavalt AS Järvamaa Haigla aktsionäride korralise üldkoosoleku protokoll nr 4 päevakorrapunktile nr 3, 22.05.2013; 2025. aastal märgitakse 1167 aktsiat)	27 008
	AKTSIATE JA OSALUSTE SOETUS KOKKU	27 008

▪ **Finantskulud:**

	FINANTSKULUD	2025 eelarve
01700	Valitsussektori võla teenindamine (finantskulud)	357 334
	Paide linna pangalaenudelt tasutav intressikulu	357 334

MUUD FINANTSNÄITAJAD

2025. aasta eelarves on arvestatud võtta investeerimislaenu summas kuni 800 000 eurot ning võetud laenusid makstakse tagasi vastavalt maksegraafikule kokku summas 1 094 305 eurot. Laenukohustuse võtmisega on arvestatud Paide linna eelarvestrateegias.

Finantseerimistehingute arvestamisel on lähtutud, et linn hakkab võetavat investeerimislaenu tagasi maksma laenu võtmisele järgneva aasta jaanuarist. Sellega tagatakse, et linna netovõlakoormus püsib seaduses sätestatud piirmäärades.

Paide laenukohustuste tabelis on kajastatud ka sihtasutuse Paide Spordikeskus laenukohustuse tagasimaksed, kuna sihtasutuse laenukohustused kajastuvad linna võlakoormuses ning mõjutavad oluliselt linna netovõlakoormust. Sihtasutuse kehtiv laenuleping lõppes jaanuaris 2025 ning lõppmakse summa on 1 731 688 eurot. 2024. aastal küsis sihtasutus pankadelt laenu jäägi refinantseerimise pakkumised. Soodsaima pakkumise esitas SEB Pank AS ning laenuleping on sõlmitud perioodile jaanuar 2025 kuni oktoober 2032. Paide Linnavalitsus sõlmis pangaga garantiilepingu, mille alusel finantseerib sihtasutuse laenu põhiosa tagasimaksed ja finantskulud (intressikulud). Garantiilepingu sõlmimise aluseks oli Paide Linnavolikogu 20.03.2008 otsus nr 20 „Pikaajalise kohustuse võtmine“, millega linn on võtnud kohustuse finantseerida sihtasutuse laenu põhiosa tagasimaksed ja finantskulud kuni 2033. aastani.

Sihtasutuse laenu põhiosa finantseerimine on kajastatud eelarve investeerimistegevuse kuludes (antavad toetused investeerimistegevuseks) ning laenu intressikulude finantseerimine on arvestatud eelarve põhitegevuse kuludes.

Linna laenukohustused aastatel 2023-2025:

	2023	2024	2025
Laenu võtmine	0	1 300 000	800 000
Laenu põhiosa tagasimaksed	1 054 330	964 304	1 094 304
Laenu jääk aasta lõpu seisuga	6 493 945	6 829 641	6 535 337
Paide Spordikeskus SA laenu põhiosa tagasimaksed	210 000	210 000	222 000
Laenu jääk aasta lõpu seisuga	1 941 688	1 731 688	1 509 688
Kokku linna laenude (sh sihtasutuse laenu tagasimaksed)	1 264 330	1 174 304	1 316 304
Kokku linna laenukohustuste jääk aasta lõpu seisuga	8 435 633	8 561 328	8 045 024

Paide linna 2025. aasta eelarve on koostatud lähtudes kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatud finantsdistsipliini tagamise meetmetest. 2025. aasta eelarve näitajate alusel jäävad nii põhitegevuse tulem kui ka linna netovõlakoormus kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatud piirmääradesse. Siiski on väga oluline jälgida pidevalt uute võlakoormuste võtmisel linna netovõlakoormust, kuna alates 2025. aastast hakkab NVK ülemmäär igal aastal vähenema 5% võrra.

	2023 eelarve täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve
Põhitegevuse tulem	1 538 161	1 267 941	1 873 512
Netovõlakoormus (eurodes)	7 191 162	7 705 080	7 614 701
Netovõlakoormus (%)	38,3%	38,7%	37,0%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	16 743 715	15 939 695	15 418 711
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	89,3%	80,0%	75,0%
Vaba netovõlakoormus	9 552 553	8 234 615	7 804 010

Lisaks netovõlakoormusele on oluline jälgida ka muid olulisi finantsnäitajaid ning nende alusel arvestatud suhtarvusi. Olulised näitajad linna finantsseisu ja võimekuse hindamisel:

	2023 eelarve täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve
Laenuteenindamise katekordaja (põhitegevuse tulem / laenu teenindamise kulud)	1,14	0,97	1,29
Omafinantseerimise võimekuse näitaja (põhitegevuse tulud / põhitegevuse kulud)	1,09	1,07	1,10

Laenu teenindamise kulud on laenu põhiosa tagasimaksete ja finantskulude (intressikulude) summa, 2025. aasta eelarves kokku 1 451 639 eurot (laenu põhiosa 1 094 305, finantskulud 357 334 eurot). Laenuteenindamise katekordaja peab olema vähemalt 1,0 ehk põhitegevuse tulem peab olema vähemalt sellises mahus, mis katab nii laenu põhiosa tagasimaksed kui ka finantskulud.

Omafinantseerimise võimekuse näitaja peab olema vähemalt 1,10 ning see tagab võimekuse finantseerida investeeringuid või koguda reservi (likviidsete vahendite jäägi suurenemis) omatulude (põhitegevuse tulude) arvelt.

Koostaja finantsosakonna juhataja Kaja Kört
28.02.2025